

תוכנית אוריינטציה קריירה לתלמידי כיתה י"א - הכנה לשוק העבודה המודרני

מטרה כוללת:

להקנות לסטודנטים את המודעות וכישורי החיים
והמקצועיים הנחוצים להשתלבות מוצלחת בעולם
העבודה המשתנה.

כיתה י"א – מערך חקר עיסוקים ומקצועות

מטרות: <

1. התעוררות למגוון מקצועות קיימים בבסיבה שלי, במדינה ובעולם
2. לחשוב ולהתבונן בראייה ביקורתית על מקצועות
3. לעודד יצירתיות וחשיבה מחוץ לקופסא כלפי עבודה בעידן החדש

זמן <

שעה וחצי

מבנה <

תוכן	זמן
תרגיל פתיחה: בגלגול הקודם	10 דקות
פעילות זוגות – מקצועות ההווה	30 דקות
מקצועות העתיד	45 דקות
סיכום	5 דק'

עזרים: <

- דפים לבנים וכלי כתיבה
- דפי עבודה מודפסים לתרגיל הזוגות

תרגיל פתיחה: בגלגול קודם

המנחה שואל: אם היו מחזירים אתכם במנהרת הזמן לגלגול הקודם – במה הייתם עוסקים?

סבב מהיר ללא שאלות העמקה.

פעילות קבוצתית: מקצועות ההווה

מחלקים לכל תלמיד דף עבודה. תחילת התרגיל הוא בכתיבה אישית על אנשים מהסביבה שלהם, נעודד אותם לכתוב 2 מקצועות שהם מכירים ונראים להם מעניינים או מלהיבים ועוד 2 מקצועות שבשום אופן לא היו מוכנים לעבוד בהם. יש לעודד את התלמידים להיות כנים ופתוחים.

שאלות מנחות	עבודה שנראית לך מעניינת
<ul style="list-style-type: none"> מה בעבודה הזו מעניין אותך? איך לדעתך עבודה זו משפיעה על החיים האישיים של מי שעוסק בה? מה האתגרים והיתרונות בעבודה זו? 	1.
	2.
שאלות מנחות	עבודה שבשום אופן לא היית עושה
<ul style="list-style-type: none"> מה בעבודות האלה לא מתאים לך? מה היית משנה בהן? איך לדעתך עבודה זו משפיעה על החיים האישיים של מי שעוסק בה? 	1.
	2.
תובנות / ציטוטים / הערות	

למנחה: המטרה היא לעודד את התלמידים לחשוב על מקצועות שונים מנקודת מבט אישית, להבין מה מושך אותם ומה מרתיע אותם, ולהכיר טוב יותר את העדפותיהם המקצועיות. נסו לעבור בין הזוגות, להקשיב, לכוון את, לראות אם יש שיח שנתקע ולסייע. לנרמל את עניין השוני – מקצוע שילהיב ויסקרן אדם אחד יהיה הביג NO NO של מישהו אחר. אין מקצוע אחד נכון וטוב לכולם (עו"ד / רופא / הייטק / עו"ס...יש אנשים שעובדים במקצועות האלה וסובלים).

מקצועות המחר

המנחה מסביר כי בעקבות התקדמות הטכנולוגיה, הבינה המלאכותית, תהליכי הגלובליזציה חלק גדול מהמקצועות שיהיו עדיין לא הומצאו! המנחה מחלק את הכיתה ל- 3-4 קבוצות, כל קבוצה יוצאת לעבודה עצמאית של 30 דק' (בשלב הזה כדאי לאפשר לעבוד מחוץ לכיתה או מרחבים מאפשרים אחרים). להלן שלבי העבודה בקבוצה:

חשיבה ויצירת רעיון 10 דק' –

כל קבוצה תחשוב על מקצוע חדש שעוד לא קיים, ותפרט אותו: מהו המקצוע, מהן המשימות בו, מהן היכולות והידע הדרושים, וכן את היתרונות והאתגרים שבמקצוע זה.

תכנון הסרטון 10 דק' –

כל קבוצה תתכנן סרטון קצר ומעניין שיכול לשקף את המקצוע החדש שהם המציאו. יש לחשוב על דרכים יצירתיות להצגת המקצוע, לדוגמה: סרטון קצר, ראיון עם מומחה בתחום, סרטון אנימציה, שיר וכו'.

צילום ועריכה 10 דק' -

כל קבוצה תצלם ותערוך את הסרטון המקצועי שלהם, באמצעות הטלפון הנייד שלהם.

למנחה: מטרת התרגיל לקדם יצירתיות וחשיבה חדשה, לעורר חלומות ואפשרויות בעולם העבודה, וליצור סרטונים מעניינים ומקוריים שישדרגו את הרעיון החדש שנוצר. כל קבוצה שולחת את הסרטון ויוצרים הקרנה משותפת בכיתה – 15 דק'.

בסדנה עברנו במנהרת הזמן מהגלגול הקודם דרך מקצועות ההווה כאלה שנראים לנו מעניינים ומלהיבים וכאלה שבשום אופן לא נסכים לעבוד בהם. סביר מאוד שעבודה שאדם אוהב וטוב בה תהיה הסיט של אדם אחר ולכן אין מקצוע טוב ונכון לכולם, כל עבודה דורשת כישורים וידע שונה. בסיום בקרנו בעתיד ויצרתם מקצועות חדשים ומלהיבים שאולי עוד נפגוש אותם יום אחד... ☺

תחנת עיגון – קריאה והעשרה:

לקריאה והעשרה נוספת כנסו לאתר עבודאטה <https://avodata.labor.gov.il/>

ראיון עם איש/אשת מקצוע שמעניין אתכם:

שלבם לביצוע המשימה:

1. איתור איש/אשת מקצוע במקצוע המבוקש:
  - השתמשו בנטוורקינג ברשתות מקצועיות ואישיות כדי ליצור קשרים ולהרחיב את מעגל ההיכרות שלכם. תוכלו להיעזר בפלטפורמות כמו לינקדאין, קבוצות מקצועיות ברשתות חברתיות, או קשרים אישיים שלכם ושל המשפחה.
2. פנייה לאנשים שאתם מכירים:
  - בקשו עזרה ממכרים, חברים או בני משפחה שיכולים לחבר אתכם לאדם שעובד במקצוע שמעניין אתכם. זהו שלב מצוין להפעיל את רשת הקשרים האישיים שלכם.
3. ביצוע הראיון:
  - השתמשו בשאלות המפורטות בנספח כדי לקיים ראיון אינפורמטיבי. מטרת הראיון היא ללמוד על המקצוע ממקור ראשון ולהבין את תפקידיו, האתגרים והיתרונות שבו.
4. העלאת הראיון:
  - לאחר סיום הראיון, העלו את הסיכום או ההקלטה לאזור האישי שלכם. כך תוכלו לשתף את התובנות שלכם ולחזור אליהן בעתיד כחלק מתהליך הלמידה.

משימת בונוס: "יום צל" (שוליות) בחופשת חנוכה: התנסות מעשית במקצוע שמעניין אתכם.

כיצד עושים זאת?

1. איתור איש/אשת מקצוע דרך מעגלים קרובים:
  - חפשו בין מכרים, חברים של ההורים או בני המשפחה אדם שעובד במקצוע שמסקרן אתכם ושאלו אם תוכלו להתלוות אליו ליום עבודה.
2. פנייה אישית ובקשה להתלוות ליום עבודה:
  - צרו קשר עם אותו איש/אשת מקצוע והסבירו שאתם מעוניינים לחוות יום עבודה במקצוע כחלק ממשימה לימודית. בקשו בנימוס להתלוות לכמה שעות כדי ללמוד מקרוב על תחום העבודה.

המשימות הללו נועדו להעניק לכם הצצה ייחודית ומעשית למקצועות שמעניינים אתכם, ולאפשר לכם להבין טוב יותר את עולם העבודה באמצעות מפגש ישיר עם אנשי מקצוע מנוסים.

נספח ראיון אינפורמטיבי:

מהו ראיון אינפורמטיבי? כלי חשוב המבוסס על שיחה אישית עם אדם מתחום העיסוק שמעניין אותנו. מומלץ לתאם את השיחה מראש ולקיימה פנים מול פנים / בזום במקום שקט, אורך השיחה כ-20-30 דקות. מומלץ להוסיף שאלות נוספות משלכם 😊

השאלות:

1. איפה למדת את המקצוע?
2. כמה זמן ארכו הלימודים?
3. כמה עלו הלימודים?
4. איזה תכנים למדת במסגרת הלימודים?
5. למה נדרשת במהלך הלימודים?
6. האם זה מקצוע שרוב התפקידים בו הם שכירים או עצמאיים?
7. איך הגעת לתפקיד הנוכחי?
8. איך נראה סדר יום?
9. על אילו תחומים/משימות אתה אחראית במסגרת תפקידך?
10. אילו סמכויות יש לך במסגרת התפקיד?
11. אילו תכונות נדרשות כדי לעבוד בתפקיד?
12. מהם הקשיים בתפקיד?
13. מה השכר המקובל בתחום?
14. מהן אפשרויות הקידום מתפקיד כזה?
15. באילו מקומות עבודה התפקיד נדרש?
16. האם אתה ממליצה לעבוד בתחום?

1. הכנה

מה אתה מקווה ללמוד? מה חשוב לך לדעת על המקצוע שהלכת לבחון במהלך היום? מה חשוב לך לשאול/להבין/ לראות במהלך היום?

2. התבוננות ורישום: נקודות להתבוננות ותשומת לב :

נסה/י להכיר כמה שיותר פרטים על נקודת המבט וסדר היום של האדם/אישה אותו/ה את/ה מלווה .

כדאי להתייחס לחלקים הבאים:

הבחנה

משהו שהבחנתם בו, תחושה, רגש, התנהגות ועוד.

○ מה הפעולות שמרכיבות את היום של מי שליוויתם?

○ איך בנוי יום במקצוע הזה?

○ איך נראית הצלחה ביום הזה?

○ הביאו כמה ציטוטים שהשפיעו עליכם

שימו לב לשפת גוף של האדם אותו את/ה מלווה

עם מי הוא מדבר? אל מי הוא/היא מתייחס? איך נראה הקשר עם קולגות? עם מנהלים? מה משפיע על ההתייחסות? שים לב להתייחסויות קבועות והתייחסויות מיוחדות או יוצאות דופן.

פרשנות - למה זה קורה? (לדעתכם)

הזדמנות - על מה זה גורם לך לתהות/ מה יכול להיות אחרת?

הבחנה - משהו שהבחנתם בו, תחושה, רגש, התנהגות

פרשנות - למה זה קורה? (לדעתכם)

הזדמנות - על מה זה גורם לך לתהות/ מה יכול להיות אחרת?

חלופה נוספת לחקר שינויים בעולם העבודה בראייה ביקורתית

א. שינויים בעולם העבודה בישוב שלי ובסביבה 90 דקות

1. חלוקה לקבוצות קטנות עם משימת העבודה: מיפוי וניתוח מקצועות ותחומי עבודה בישוב שלי ובסביבה בראיית עבר, הווה ועתיד. **45 דקות**

- איזה מקצועות ותחומים היו קיימים ואנשים עבדו בהם?
- מה נדרש כדי לעבוד בהם?
- איזה מקצועות נעלמו ואיזה מקצועות נוצרו וקיימים היום?
- מה נדרש כדי לעבוד בהם?
- איזה מקצועות יתפתחו ויתקיימו בעתיד? מה נדרש כדי לעבוד בהם?

2. דיון במליאה: **45 דקות**

- שיתוף בממצאי העבודה בקבוצות הקטנות ורישום דברים עיקריים על הלוח
- מה אנחנו לומדים מהממצאים שהעליתם?
- מה הם הגורמים המשפיעים על שוק העבודה?
- מה אנחנו צריכים לעשות כדי להתאים את עצמנו לשינויים שמתרחשים בשוק העבודה?

ב. שינויים בעולם העבודה במדינה ובעולם 90 דקות

1. חלוקה לקבוצות קטנות עם משימת העבודה: מיפוי וניתוח מקצועות ותחומי עבודה במדינה עבר, הווה ועתיד. **45 דקות**

- איזה מקצועות ותחומים היו קיימים ואנשים עבדו בהם?
- מה נדרש כדי לעבוד בהם?
- איזה מקצועות נעלמו ואיזה מקצועות נוצרו וקיימים היום?
- מה נדרש כדי לעבוד בהם?
- איזה מקצועות יתפתחו ויתקיימו בעתיד? מה נדרש כדי לעבוד בהם?

2. דיון במליאה: **45 דקות**

- שיתוף בממצאי העבודה בקבוצות הקטנות ורישום דברים עיקריים על הלוח
- מה אנחנו לומדים מהממצאים שהעליתם?
- מה הם הגורמים המשפיעים על שוק העבודה?
- מה אנחנו צריכים לעשות כדי להתאים את עצמנו לשינויים שמתרחשים בשוק העבודה?

3. דיון מסכם: **45 דקות**

כל תלמיד עונה בכתב על השאלה המוצגת ולאחר מכן מנהלים דיון בכיתה.

- באיזה מקצוע הייתי רוצה לעבוד? מדוע? מה נדרש ממני כדי להשתלב בתחום?